UUTISET

Sähkönjakelun keskeytykset ovat toisinaan väistämättömiä ja jo standarditkin edellyttävät, että laitteiden tulee kestää sähkökatkoja. **VERKKOINSINÖÖRI LASSE SIMOLA, ENERGIAMARKKINAVIRASTO**

Sähköverkon vian särkemää laitetta ei välttämättä korvata

Kun muuntajasta paloi sulake, Rauno Alakomilta särkyi sähkömoottori. Verkkoyhtiö ei korvaa kuluja, koska moottorit on suojattava vikojen varalta.

RAMI MARJAMÄKI

Sähköverkon vika löytyi jakokaapin vierestä. Rauno Alakomin mukaan kaappi ehti olla melkein vuoden kyljellään viime syksyyn asti. Alakomi arvelee, että vika on saattanut johtua siitä. Hänen mielestään moinen verkon ylläpito on verkkoyhtiöltä törkeää huolimattomuutta.

Helmikuisena lauantaina hämeenkyröläinen **Rauno Alakomi** huomasi, etteivät talon sähkölaitteet toimineet niin kuin olisi pitänyt. Tavalliset kodinkoneet ja valot toimivat kyllä, mutta vesikiertoista lämmitystä ylläpitävä pumppu pysyi mykkänä.

Maatilan iso päärakennus ja talousrakennukset alkoivat viileta.

”Meillä oli sitten hätä kädessä, kun on isot tilat ja keskuslämmitys. Vaarana oli, että putket jäätyisivät pakkasessa.”

Maanantaiaamuna hätiin kutsuttu sähkömies totesi, että verkkosähkössä oli ollut vikaa. Kolmivaihevirtaa tarvitseva sähkömoottori oli palanut, koska verkosta puuttui yksi vaihe.

Moottorin uusinta asennustöineen maksoi noin 3 000 euroa. Alakomin yllätykseksi sähköverkkoyhtiö ei suostunut korvaamaan kuluja, vaikka myönsi, että sen välittämässä virrassa oli vikaa.

Etäluettavan mittarin hyöty jäi vajaaksi

Elenia mainostaa hyvittävänsä asiakkailleen jo kuusi tuntia kestäneet sähkökatkot. Rauno Alakomille hyvitystä ei luvattu, vaikka ongelmat tilalla alkoivat lauantaina ja vika korjaantui maanantaina. Talossa on etäluettava mittari.

Verkkoyhtiön ajanlasku alkaa, kun vika on tullut sen tietoon. Elenia ilmoitti saaneensa tiedon verkkoviasta maanantaina.

Elenia ei saa pienjänniteverkon katkoista tietoa automaattisesti, vaan asiakkailta ja mittareiden tarkistuksesta.

Etäluettavien mittareiden avulla tieto katkoksista pitäisi olla välittömästi sähköyhtiöiden saatavilla. Energiamarkkinaviraston verkkoinsinööri **Lasse Simolan** mukaan mittareiden avulla on mahdollista havaita myös yhden tai kahden vaiheen puuttuminen. Yhtiöillä ei ole kuitenkaan velvoitetta hyödyntää tätä ominaisuutta.

Moottoreissa pitää olla toimiva suojakytkin

Verkkoyhtiö ei korvaa sähkömoottorin rikkoutumista, koska yhden vaiheen puuttumisen varalta kolmivaiheisissa moottoreissa pitää olla suojakytkin, selittää Elenia Verkon turvallisuuspäällikkö **Markku Vänskä**.

Yksi sulake kolmesta voi palaa yhtä hyvin sähkönkäyttäjän kotona kuin jakelijan verkossa.

Verkkovian särkemän vesipumpun uusiminen maksoi putkitöineen noin 3 000 euroa.

”Suojakytkin ei ole kytkenyt moottoria irti verkosta, vaikka sen olisi pitänyt niin tehdä”, Vänskä toteaa.

Vänskän mukaan moottorinsuojakytkin voi ajan oloon ryytyä. Erityisen alttiita kytkimet ovat kosteihin tiloihin sijoitetuissa laitteissa.

Kytkintä kannattaisi siksi kokeilla esimerkiksi kerran vuodessa. Moottorin käydessä yksi sulakkeista otetaan pois. Jos moottori ei pysähdy hetken päästä, suojakytkin on viallinen. Uuden suojakytkimen asennus on sähköammattilaisen työtä.

Kuumeneva moottori voi sytyttää tulipalon

Kytkin pysyy toimintakykyisenä, jos sitä silloin tällöin liikuttaa.

”Kannattaa silloin tällöin painella kytkimen käynnistysnappia vuoron perään päälle ja pois.”

Moottorinsuojakytkimen toiminta on tärkeää turvallisuudenkin kannalta, Vänskä korostaa.

”Jos moottori käy vajailla vaiheilla, se lämpenee aika lailla ennen kuin kärähtää. Siitä voi syttyä jopa tulipalo.”

Samasta syystä moottoria ei saisi myöskään käyttää väkisin ottamalla suojakytkin pois päältä verkkovian aikana.

HENRIK SCHÄFER

Verkkoyhtiön on korvattava pitkät keskeytykset ja vahingot

Yhden tai kahden vaiheen puuttuminen on Energiateollisuus ry:n suosituksen mukaan verkkopalvelun keskeytys, jonka kesto lasketaan mukaan vakiokorvaukseen oikeuttavaan aikaan, toteaa verkkoinsinööri **Lasse Simola** Energiamarkkinavirastosta.

Verkkoyhtiöt maksavat vakiokorvauksia asiakkailleen keskeytyksen pitkittyessä. Lyhyet katkokset on siedettävä, ellei niitä satu jatkuvasti.

Sähkön laadun on pysyttävä tarkkaan määritellyn standardin rajoissa. Standardissa todetaan kuitenkin myös, että sitä ei sovelleta, jos asiakkaan asennukset tai laitteet eivät täytä voimassa olevia standardeja tai teknisiä vaatimuksia.

”Sähkönjakelun keskeytykset ovat toisinaan väistämättömiä ja jo standarditkin edellyttävät, että laitteiden tulee kestää sähkökatkoja.”

Tavallinen katkoksen syy on esimerkiksi puun kaatuminen linjan päälle.

Verkon kuntoon puututaan harvoin

Verkkoyhtiön on pidettävä verkkonsa kunnossa. Puutteellisesta kunnossapidosta ja sähkön huonosta laadusta tehdään Energiamarkkinavirastolle tutkintapyyntöjä, mutta 10 vuoden aikana virasto on antanut vain kaksi velvoittavaa päätöstä.

Viimeinen tapaus on tuore. Fortumin suurjännitelinjat Lounais-Suomessa osoittautuivat toissa vuoden tapaninpäivän myrskyssä alttiiksi puiden kaatumiselle. Suurjänniteverkon kuntoa valvotaan verrattain tiukasti, sillä viat aiheuttavat haittaa laajalti.

”Käytännössä pienjännitelinjojen kuntoon ei voi hirveästi puuttua, koska standardi ei ole kovin tiukka”, Simola selittää.

Pakastimen sulaminen on välitön vahinko

Jos sähkön laadusta aiheutuu välitöntä vahinkoa, kuluttaja on oikeutettu saamaan vahingonkorvausta, kertoo lakimies **Jukka Kaakkola** Kilpailu- ja kuluttajavirastosta.

Verkkoyhtiöt ovat joutuneet korvaamaan esimerkiksi sähkökatkon aikana sulaneen pakastimen aiheuttamat vahingot.

Välilliset vahingot, kuten ansionmenetykset, on korvattava, jos vika on johtunut sähköyhtiön laiminlyönnistä.

Vahingonkorvauksia ei makseta poikkeuksellisten luonnonolojen kuten laajojen myrskyjen aiheuttamista, kohtuullisen lyhytkestoisista vioista.

Sähkön käyttäjän pitäisi pystyä osoittamaan, että verkossa on ollut vika. Vian voi todeta yleensä verkkoyhtiö.

”Sähköyhtiöltä voi edellyttää, että se toimii puolueettomasti. Ongelma on, että vian syy voi olla hieman hankala selvittää”, Kaakkola toteaa.

Jos asiakas ja verkkoyhtiö ovat erimielisiä vahingonkorvauksesta, tavallinen kuluttaja-asiakas voi valittaa kuluttajariitalautakuntaan.

Yrityksellä, kuten maatilalla, tätä mahdollisuutta ei ole.

HENRIK SCHÄFER

Maataloustuottajain yhdistysten

KEVÄTKOKOUKSET

pidetään 4.-10.2.2013

maataloustuottajaliitoittain seuraavasti

MTK

HÄME

Hämeenlinna 6.3. klo 18.30 Hämeen Heimoliitto ry:n toimisto, Linnankatu 1, Hämeenlinna

Kokouksissa käsitellään sääntöjen 10 § kevätkokoukselle määräämät asiat; mm. hyväksytään toimintakertomus ja vahvistetaan tilinpäätös vuodelta 2012.

Maataloustuottajain yhdistysten johtokunnat

Tuulivoiman tuet vetävät ruotsalaisyhtiöitä Suomeen

Ruotsalaiset yhtiöt jarrutteleivat investointejaan tuulivoimaan, kertoo keskiviikon Dagens Industri -lehti.

Tuulivoimaloiden perustaminen Suomeen on kuitenkin alkanut kiinnostaa yhtiöitä.

Syy on tuulivoimalle Suomessa luvattu syöttötariffi, joka on pitkäkestoinen, kiinteä tuki. Ruotsissa käytössä on sähkösertifikaatti, jonka hinta riippuu markkinatilanteesta.

”Olemme edelleen kiinnostuneita investoimaan tuulivoimaan. Valitettavasti ruotsalaisen tuulivoiman kannattavuus on heikentynyt viime aikoina”, Vindin-tuulivoimayhtiön markkinointijohtaja **Anders Heldemar** sanoo Dagens Industrille.

”Suomessa käytössä oleva syöttötariffi tuo varmuutta ja poistaa hintariskin ensimmäisten toimintavuosien ajalta.”

Vindin ei ole ainoa yhtiö, joka tähyilee Suomen suuntaan. Ruotsin valtion omistama Vattenfall tekee valtaosan investoinneistaan Ruotsin ulkopuolelle.

Myös metsäyhtiö Holmen on perunut suunnitelmansa rakentaa Ruotsiin tuulivoimaa useiden miljardin kruunujen arvosta.

Ruotsalaiset ja saksalaiset tuulivoimayhtiöt ovat rynnineet Suomeen.

”Näillä ennusteilla sähkön hinnan kehittymisestä emme voi tehdä investointeja tuulivoimaan”, Holmenin toimitusjohtaja **Magnus Hall** perustelee.

MT